

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 675/2014-22

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 12. novembra 2014 predbežne prerokoval sťažnosť J. Ď, a mal. B. J. Ď., zastúpených advokátom Mgr. Pavlom Michalíkom, Pred poľom 8, Trenčín, ktorou namietajú porušenie svojich základných práv podľa čl. 19 ods. 2, čl. 41 ods. 1 a 4 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uzneseniami Okresného súdu Trenčín č. k. 34 P 96/2013-155 z 11. júna 2014 a č. k. 34 P 96/2013-158 z 11. júna 2014 a im predchádzajúcim postupom, ako aj uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 4 CoP 62/2014, 4 CoP 53/2014 z 22. augusta 2014 a jemu predchádzajúcim postupom, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. Ď. a mal. B. J. Ď. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. októbra 2014 doručená sťažnosť J. Ď. (ďalej len „sťažovateľ“), a mal. B. J. Ď. (ďalej aj „maloletý“, spolu ďalej len „sťažovatelia“), zastúpených advokátom Mgr. Pavlom Michalíkom, Pred poľom 8, Trenčín, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 19 ods. 2, čl.

41 ods. 1 a 4 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uzneseniami Okresného súdu Trenčín (ďalej len „okresný súd“) č. k. 34 P 96/2013-155 z 11. júna 2014 a č. k. 34 P 96/2013-158 z 11. júna 2014 (ďalej len „uznesenia okresného súdu“) a im predchádzajúcim postupom, ako aj uznesením Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 4 CoP 62/2014, 4 CoP 53/2014 z 22. augusta 2014 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“ alebo „namietané uznesenie“) a jemu predchádzajúcim postupom.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovatelia sú účastníkmi konania vo veci zápisu maloletého do Základnej školy v T., ktoré je vedené na okresnom súde pod sp. zn. 34 P 96/2013. Okrem sťažovateľov je účastníkom konania aj matka maloletého Z. T., za kolízneho opatrovníka maloletého v tomto konaní bol ustanovený Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trenčín (ďalej len „kolízny opatrovník“). Uznesením okresného súdu č. k. 34 P 96/2013-14 z 5. júna 2013 okresný súd na základe návrhu sťažovateľa na vydanie predbežného opatrenia rozhodol, že maloletý nebude zapísaný do Základnej školy v T. (ďalej len „základná škola“) až do rozhodnutia vo veci samej. Maloletý je podľa názoru sťažovateľa v tomto konaní nespokojný s jeho zastupovaním kolíznym opatrovníkom, a preto proti nemu podal diskriminačnú žalobu, ktorá je vedená okresným súdom pod sp. zn. 16 C 12/2014. Sťažovateľ tiež podal proti kolíznemu opatrovníkovi diskriminačnú žalobu, ktorá je vedená okresným súdom pod sp. zn. 18 C 12/2014.

Návrh sťažovateľa na vydanie predbežného opatrenia, podľa ktorého mal byť maloletý zapísaný do základnej školy až do meritórneho rozhodnutia, okresný súd uznesením č. k. 34 P 96/2013-155 z 11. júna 2014 zamietol z dôvodu prekážky veci rozhodnutej, ktorú predstavuje uznesenie okresného súdu č. k. 34 P 96/2013-14 z 5. júna 2013.

Návrh sťažovateľa na zmenu kolízneho opatrovníka z dôvodu možnej kolízie záujmov medzi kolíznym opatrovníkom a sťažovateľom a maloletým z dôvodu

podaných diskriminačných žalôb bol uznesením okresného súdu č. k. 34 P 96/2013-158 z 11. júna 2014 zamietnutý.

O odvolaniach podaných sťažovateľom proti obom uzneseniam okresného súdu rozhodol krajský súd jediným uznesením (namietané uznesenie), ktorým odvolania sťažovateľa zamietol a uznesenia okresného súdu potvrdil.

Podľa názoru sťažovateľov okresný súd uznesením č. k. 34 P 96/2013-155 z 11. júna 2014, ako aj krajský súd namietaným uznesením a im predchádzajúcim postupom porušili ich základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a to tým, že

a) neumožnili maloletému byť v konaní vypočutý a povedať svoj slobodný názor, pričom krajský súd sa s touto námietkou sťažovateľa vznesenou v odvolaní vôbec nevysporiadal. V tejto súvislosti sťažovatelia poukázali na nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 3304/13 z 19. februára 2014. Podľa názoru sťažovateľov v ich veci nie je daná prekážka veci rozhodnutej, keďže zabránenie vypočutia maloletého je samo osebe zmenou skutkových okolností významných pre rozhodnutie. Uznesenie okresného súdu sp. zn. 34 P 96/2013 z 5. júna 2013, ktorým bol zamietnutý návrh na vydanie predbežného opatrenia, ktoré bolo vydané v rozpore s čl. 3 ods. 1 a čl. 12 Dohovoru o právach dieťaťa, tak podľa názoru sťažovateľov nezakladá prekážku res iudicata. Krajský súd svojím postupom súčasne porušil základné právo maloletého na prístup k odvolaciemu súdu;

b) okresný súd a krajský súd nekonali v najlepšom záujme dieťaťa podľa čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, čím porušili medzinárodnú zmluvu, ktorou je Slovenská republika viazaná. Základnou zásadou posudzovania najlepšieho záujmu dieťaťa v prebiehajúcim konaní má byť to, aby štátne orgány neustále monitorovali dôsledky svojich rozhodnutí v prebiehajúcim konaní, ktoré predchádzajú konečnému rozhodnutiu vo veci samej, pretože môže nastať situácia, že kým všeobecné súdy meritórne rozhodnú, svojimi predchádzajúcimi rozhodnutiami v konaní prinúti účastníkov konania, aby sa navzájom odcudzili. Všeobecné súdy konajúce vo veci sťažovateľov sa nevysporiadali s plynutím času ako s podstatnou zmenou skutkových okolností významnou pre ich

rozhodovanie v danej veci, a to bez uvedenia dôvodov, čím sa ich rozhodnutia stali nepreskúmateľnými.

Sťažovatelia ďalej namietajú, že bolo porušené ich právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 ústavy a právo na rešpektovanie rodinného života podľa čl. 8 dohovoru, základné právo na ochranu rodičovstva podľa čl. 41 ods. 1 ústavy a právo na starostlivosť o deti a ich výchovu podľa čl. 41 ods. 4 ústavy, a to v príčinnej súvislosti s porušením ich základného práva na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie tým, že okresný súd ani krajský súd maloletého nevypočuli, znemožnili mu prístup k odvolaciemu súdu a nevysporiadali sa s najlepším záujmom maloletého. Ich rozhodnutiami bolo zmarené vzájomné stretávanie sa sťažovateľa s maloletým, čo viedlo k devastácii ich vzťahu.

Sťažovatelia ďalej uviedli, že uznesením okresného súdu č. k. 34 P 96/2013-158 z 11. júna 2014 v spojení s namietaným uznesením krajského súdu, ktorým bol zamietnutý návrh sťažovateľa na zmenu kolízneho opatrovníka, bolo porušené ich základné právo na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie tým, že súdy sa navysporiadali s namietaným rozporom záujmov medzi sťažovateľmi a kolíznym opatrovníkom z titulu nimi podaných diskriminačných žalôb proti kolíznemu opatrovníkovi, ktoré odôvodnili zaujatosťou kolízneho opatrovníka proti sťažovateľom. Podľa názoru sťažovateľov kolízny opatrovník nepresadzoval právo maloletého byť vypočutý v konaní, neumožnil a nepresadzoval jeho právo na prístup k odvolaciemu súdu.

Na základe uvedeného sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd nálezom rozhodol, že ich základné práva podľa čl. 19 ods. 2, čl. 41 ods. 1 a 4 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 dohovoru boli uznesením okresného súdu č. k. 34 P 96/2013-155 z 11. júna 2014 a jemu predchádzajúcim postupom, ako aj uznesením krajského súdu sp. zn. 4 CoP 62/2014, 4 CoP 53/2014 z 22. augusta 2014 a jemu predchádzajúcim postupom porušené, že základné právo sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru bolo uznesením okresného súdu č. k. 34 P 96/2013-158 z 11. júna 2014 porušené, zrušil uznesenie krajského súdu, zakázal okresnému súdu a krajskému súdu

pokračovať v porušovaní základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a priznal každému zo sťažovateľov primerané finančné zadostučinenie v sume 20 000 € (po 10 000 € od každého z porušovateľov).

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti ide vtedy, ak namietaným postupom alebo rozhodnutím orgánu štátu nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, alebo keď preskúmanie označeného postupu (rozhodnutia

orgánu štátu) v rámci predbežného prerokovania vôbec nesignalizuje možnosť porušenia základného práva alebo slobody sťažovateľa, realnosť ktorej by bolo potrebné preskúmať po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 66/98, II. ÚS 101/03, I. ÚS 27/04, I. ÚS 25/05).

1. K namietanému porušeniu označených práv sťažovateľov uzneseniami okresného súdu

Z princípu subsidiarity, z ktorého vychádza čl. 127 ods. 1 ústavy, vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a uplatní sa až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07).

Sťažovateľ v sťažnosti namieta porušenie svojich práv a práv svojho maloletého syna týmito uzneseniami okresného súdu v konaní vo veci zápisu maloletého do základnej školy:

1. Uznesením okresného súdu č. k. 34 P 96/2013-155 z 11. júna 2014, ktorým okresný súd návrh sťažovateľa o nariadenie predbežného opatrenia z 3. marca 2014 zastavil z dôvodu existencie prekážky veci právoplatne rozhodnutej.

2. Uznesením okresného súdu č. k. 34 P 96/2013-158 z 11. júna 2014, ktorým bol zamietnutý návrh sťažovateľa na zmenu kolízneho opatrovníka.

Proti napadnutým uzneseniam okresného súdu boli sťažovatelia oprávnení podať odvolania (čo sťažovateľ aj urobil), o ktorých bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd. Právomoc krajského súdu rozhodnúť o odvolaniach proti napadnutým uzneseniam okresného súdu vylučuje právomoc ústavného súdu.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd túto časť sťažnosti pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie.

2. K namietanému porušeniu označených práv sťažovateľov uznesením krajského súdu

Sťažovateľ v sťažnosti namieta porušenie svojich práv a práv svojho maloletého syna aj uznesením krajského súdu, ktorým krajský súd rozhodol o odvolaniach proti napadnutým uzneseniam okresného súdu tak, že rozhodnutia súdu prvého stupňa potvrdil.

Ústavný súd v súvislosti s posúdením tejto časti sťažnosti považuje za potrebné predovšetkým uviesť, že posúdenie podmienok na nariadenie predbežného opatrenia je vecou všeobecných súdov (čl. 142 ústavy). Ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) ústavný súd v zásade nie je oprávnený zasahovať do rozhodnutí o predbežných opatreniach, keďže nie je súčasťou sústavy všeobecných súdov, o to viac, že ide o rozhodnutia, ktoré do práv a povinností účastníkov konania nezasahujú konečným spôsobom (IV. ÚS 82/09). Ústavný súd posudzuje problematiku predbežných opatrení zásadne iba v ojedinelých prípadoch a k zrušeniu napadnutého rozhodnutia o nariadení predbežného opatrenia alebo o zamietnutí návrhu na jeho vydanie pristupuje len za celkom výnimočných okolností. Ústavný súd môže zasiahnuť do rozhodnutí všeobecných súdov o predbežných opatreniach iba za predpokladu, že by rozhodnutím všeobecného súdu došlo k procesnému excesu, ktorý by zakladal zjavný rozpor s princípmi spravodlivého procesu.

V nadväznosti na uvedené ale považuje ústavný súd za potrebné ďalej uviesť, že aj v konaní o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia musia byť rešpektované minimálne požiadavky zodpovedajúce princípmo spravodlivého procesu, resp. základnému právu na súdnu ochranu. Rozhodnutie o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia musí mať predovšetkým rovnako ako iné rozhodnutia zákonný podklad, musí byť vydané príslušným orgánom a nemôže byť prejavom svojvôle, teda musí byť najmä náležite odôvodnené. Všeobecný súd pritom nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom,

že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04).

Ústavný súd poukazuje tiež na to, že účelom predbežného opatrenia je dočasná úprava práv a povinností, ktorá nevylučuje, že o právach a povinnostiach účastníkov konania o predbežnom opatrení bude vo veci samej rozhodnuté inak, než v konaní o predbežnom opatrení. Všeobecný súd predbežným opatrením dočasne upravuje pomery účastníkov konania, pričom je dôležité, že je povinný poskytnúť ochranu tomu, kto sa vydania predbežného opatrenia domáha, ale v rámci ústavných pravidiel tiež tomu, proti komu návrh smeruje. Predbežné opatrenia s ohľadom na ich charakter nemôžu spravidla zasiahnuť do základných práv alebo slobôd účastníkov konania, lebo rozhodnutia o nich nemusia zodpovedať konečnému meritórnemu rozhodnutiu (napr. III. ÚS 309/2012, II. ÚS 339/2012). Predbežné rozhodnutia predstavujú opatrenia, trvanie ktorých je obmedzené a môže byť kedykoľvek na návrh zrušené.

Vychádzajúc z uvedených východísk sa ústavný súd pri predbežnom prerokovaní tejto časti sťažnosti sústredil na posúdenie, či ju nemožno považovať za zjavne neopodstatnenú.

2.1 K namietanému porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu

Ústavný súd už vo svojej judikatúre konštatoval, že rozhodovanie a rozhodnutie o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia možno považovať za súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ústavy (II. ÚS 37/00, II. ÚS 46/00, II. ÚS 222/04).

Podľa čl. 51 ods. 1 ústavy domáhať sa práv uvedených v čl. 35, 36, 37 ods. 4, čl. 38 až 42 a čl. 44 až 46 tejto ústavy sa možno len v medziach zákonov, ktoré tieto ustanovenia vykonávajú. V prípade základného práva garantovaného čl. 46 ods. 1 ústavy je týmto zákonom zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“).

Podľa § 74 ods. 1 OSP pred začatím konania môže súd nariadiť predbežné opatrenie, ak je potrebné, aby dočasne boli upravené pomery účastníkov, alebo ak je obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený.

Podľa § 75 ods. 1 OSP predbežné opatrenie nariadi súd na návrh. Návrh nie je potrebný, ak ide o predbežné opatrenie na konanie, ktoré môže súd začať i bez návrhu.

Podľa § 75 ods. 2 OSP návrh má okrem náležitostí návrhu podľa § 79 ods. 1 obsahovať opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich vydanie predbežného opatrenia, uvedenie podmienok dôvodnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, a odôvodnenie nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy. Z návrhu musí byť zrejmé, čoho sa mieni navrhovateľ domáhať návrhom vo veci samej.

Sťažovateľ namietal porušenie svojich označených práv, ako aj práv maloletého uznesením krajského súdu, pričom jadrom jeho argumentácie je námietka, že aplikácia procesných predpisov na prerokovávanú vec zo strany krajského súdu prebehla ústavne nekonformným spôsobom, pretože vec nesprávne skutkovo a právne posúdil ako *res iudicata*.

A. Krajský súd svoje rozhodnutie vo vzťahu k prvému odvolaním napadnutému uzneseniu okresného súdu (ktorým bolo zastavené konanie o návrhu sťažovateľa na nariadenie predbežného opatrenia) odôvodnil takto:

„Pokiaľ sa týka prvého napadnutého uznesenia, ktorým bol zamietnutý návrh otca na nariadenie predbežného opatrenia, odvolací súd zdôrazňuje, že účelom predbežného opatrenia je zabezpečiť predbežnú /dočasnú/ úpravu pomerov účastníkov konania, alebo odstrániť riziko ohrozenia výkonu súdneho rozhodnutia. I keď rozhodnutie o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia nie je rozhodnutím vo veci samej, má pre osoby dotknuté týmto súdnym rozhodnutím závažné dôsledky. V záujme ich právnej istoty zákon predchádza tomu, aby - v tej istej veci /pre účely tohto stanoviska to znamená o tom istom návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, podanom rovnakým účastníkom konania za

nezmenených skutkových okolností/ - bolo predbežné opatrenie nariadené niekoľkokrát, alebo aby o tom istom návrhu boli vydané rozdielne /protichodné/ rozhodnutia. Tento účel zabezpečuje Občiansky súdny poriadok negatívnou podmienkou konania - požiadavkou, aby rozhodnutiu nebránila prekážka veci začatej v zmysle § 83 O. s. p., alebo právoplatne rozhodnutej v zmysle § 159 ods. 3 O. s. p. Pokiaľ ale po vydaní už nariadeného predbežného opatrenia dôjde k zmene pomerov /k zmene skutkových okolností významných pre rozhodnutie/, nezakladá už právoplatné rozhodnutie zamietajúce návrh na nariadenie predbežného opatrenia prekážku veci rozhodnutej /§ 159 ods. 3 O. s. p./, a súd môže rozhodnúť o novom návrhu na nariadenie predbežného opatrenia.

Preskúmaním napadnutého uznesenia odvolací súd zistil, že súd prvého stupňa sa zaoberal procesnými podmienkami konania,, ktoré aj správne vyhodnotil. Súd prvého stupňa konanie zastavil z dôvodu prekážky veci rozsúdenej, ktorú predstavuje rozhodnutie v konaní vedenom na Okresnom súde Trenčín č. k. 34 P/96/2013-14 zo dňa 05. 06. 2013 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne č. k. 19 CoP/89/2013-35 zo dňa 07. 08. 2013. Citovaným uznesením bol návrh otca na nariadenie predbežného opatrenia, aby mal. B. J. spoločne prihlásili na Základnú školu v T. zamietnutý. V predmetnom konaní otec a otec v mene maloletého žiada nariadiť predbežné opatrenie, ktorým by súd rozhodol, že maloletý bude navštevovať Základnú školu v T. Návrh na nariadenie predbežného opatrenia je založený na totožnom skutkovom stave, ako bol v konaní o nariadenie predbežného opatrenia, ktorým otec navrhoval, aby rodičia maloletého spoločne maloletého prihlásili na Základnú školu v T., v oboch konaniach sa návrh na nariadenie predbežného opatrenia odvodzuje zo skutkových tvrdení, z ktorých otec vyvodzuje, že je v najlepšom záujme dieťaťa, aby navštevovalo práve otcom navrhovanú a maloletým slobodne zvolenú Základnú školu v T. Skutočnosť, že sa jedná o rovnaký nárok, nie je spochybnená ani v podanom odvolaní, nakoľko otec v podanom odvolaní zdôrazňuje, aby sa súd vysporiadal so slobodným názorom maloletého, že chce chodiť do inej základnej školy, než akú presadzuje jeho matka. Odvolací súd na základe uvedeného má za to, že súd prvého stupňa založil svoje rozhodnutie na správnom právnom posúdení, keďže správne rozhodol o zastavení konania pre prekážku veci rozsúdenej. Na vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia prelo námiety otca uvádzané v odvolaní nemajú žiaden vplyv.“

Podľa § 103 OSP kedykoľvek za konania prihliada súd na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (podmienky konania).

Podľa § 104 ods. 1 OSP ak ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví...

Podľa § 159 ods. 3 OSP len čo sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať znova.

Podľa § 167 ods. 2 OSP ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku.

Ústavný súd konštatuje, že dôvody, na ktorých krajský súd v tejto časti založil svoje rozhodnutie, sú konkrétne a je z nich zrejmé, na základe akých úvah uvedených odôvodnení svojho rozhodnutia krajský súd dospel k záveru o prekážke rozhodnutej veci. Dôvodom zastavenia konania o nariadení predbežného opatrenia iniciovaného sťažovateľom bola právna skutočnosť – právoplatné uznesenie okresného súdu sp. zn. 34 P 96/2013 z 5. júna 2013 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 19 CoP 89/2013-35 zo 7. augusta 2013. V predmetných rozhodnutiach všeobecné súdy dospeli k záveru o nepotrebnosti nariadenia predbežného opatrenia vo vzťahu k totožnému návrhu sťažovateľa na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým žiadal, aby okresný súd rozhodol, že maloletý bude navštevovať základnú školu, to znamená, že v čase rozhodovania krajského súdu (a okresného súdu) o v poradí už siedmom rovnakom návrhu sťažovateľa na nariadenie predbežného opatrenia za nezmenených skutkových okolností oproti stavu uvádzanom v prvom návrhu na nariadenie predbežného opatrenia. Podľa názoru ústavného súdu preto argumentácia sťažovateľa o zmenených skutkových okolnostiach (uznesenie okresného súdu z 5. júna 2013, ktoré je v rozpore s čl. 3 ods. 1 a čl. 12 Dohovoru o právach dieťaťa, nemôže zakladať prekážku *res iudicata*, pozn.) v čase rozhodovania krajského súdu v napadnutej veci neobstojí. Vzhľadom na uvedené ústavný súd považuje aplikáciu citovaných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku v konkrétnych súvislostiach vyúsťujúcich do právneho záveru o prekážke rozhodnutej veci za správnu, pretože ide

o identický návrh na nariadenie predbežného opatrenia, medzi tými istými účastníkmi týkajúci sa tej istej veci, na tom istom právnom základe, pričom nedošlo k zmene rozhodných skutkových okolností od predchádzajúceho právoplatného uznesenia okresného súdu z 5. júna 2013.

V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na stanovisko č. 25 Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 3/2011, v ktorom vyslovil, že *„pokiaľ nedôjde k zmene skutkových okolností, tvorí právoplatné uznesenie, ktorým súd zamietol návrh na nariadenie predbežného opatrenia, prekážku veci právoplatne rozsúdenej (§ 159 ods. 3 O. s. p. v spojení s § 167 ods. O. s. p.)“*. Je nepochybné, že aplikácia tohto stanoviska nevyvoláva žiadne aplikačné problémy v prípade, ak účastník v rámci jedného konania opakovane podá návrh na nariadenie predbežného opatrenia po tom, ako už súd právoplatne rozhodol o jeho skoršom návrhu na vydanie predbežného opatrenia, ako to je v tomto prípade.

Ústavný súd tak námietky sťažovateľa o ústavne nekonformnej aplikácii procesných predpisov hodnotí ako neopodstatnené, pretože krajský súd v rámci odvolacieho konania o predbežnom opatrení aplikoval relevantné ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku podľa ich účelu a zmyslu, rešpektujúc tak práva sťažovateľa, a preto závery uvedené v napadnutom uznesení krajského súdu sú celkom legitímne a právne akceptovateľné.

B. Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia k odvolaním napadnutému druhému uzneseniu okresného súdu, ktorým okresný súd zamietol návrh sťažovateľa na zmenu kolízneho opatrovníka z dôvodu jeho zaujatosti založenej na podaných diskriminačných žalobách zo strany sťažovateľov, uviedol:

„Pokiaľ sa týka druhého napadnutého uznesenia, preskúmaním danej veci odvolací súd dospel k záveru, že súd prvého stupňa správne rozhodol, keď návrh otca na zmenu kolízneho opatrovníka zamietol. Z obsahu spisu nevyplýva, že by si kolízny opatrovník svoju funkciu neplnil riadne, so všetkou starostlivosťou, alebo by konal proti záujmom dieťaťa. Pokiaľ z odvolania otca vyplýva, že žiada zmenu kolízneho opatrovníka z dôvodu, že tento nevykonáva zastúpenie dieťaťa v jeho záujme, táto skutočnosť z obsahu spisu doposiaľ

nevyplýva. Pokiaľ otec poukazoval na tú skutočnosť, že je v súdnom spore s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Trenčín, keď podal voči tomuto úradu diskriminačnú žalobu aj odvolací súd v súlade s názorom súdu prvého stupňa má za to, že úrad práce, sociálnych vecí a rodiny je právnická osoba, ktorá je povinná v zmysle zák. č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele objektívne a nestranne hájiť záujmy dieťaťa, pristupovať k veci profesionálne. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trenčín ako kolízny opatrovník sa v konaní vyjadril, že v rámci výkonu funkcie ustanoveného kolízneho opatrovníka vo veci mal. B. J. sa necíti byť zaujatý v žiadnom konaní, ktoré je vedené Okresným súdom Trenčín.“

Ústavný súd po preskúmaní napadnutého uznesenia krajského súdu v tejto časti dospel k záveru, že ho nemožno z hľadiska dodržania základných ústavnoprocených princípov považovať za zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. Krajský súd v požadovanom rozsahu preskúmal napadnuté uznesenie okresného súdu a po zvážení všetkých relevantných okolností dospel k záveru, že bolo vecne správne, a preto ho potvrdil.

Krajský súd v odôvodnení napadnutého uznesenia podľa názoru ústavného súdu uviedol dostatok dôvodov pre svoje rozhodnutia o odvolaní sťažovateľa proti napadnutému rozhodnutiu okresného súdu a v potrebnej miere vysvetlil, na základe akých právnych úvah rozhodol.

Ústavný súd nezistil, že by relevancia námietok sťažovateľa smerujúcich proti uzneseniu krajského súdu v kontexte posúdenia eventuálneho porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj jeho maloletého syna umožňovala dospieť k záveru, ktorý by odôvodňoval vyslovenie porušenia uvedených práv.

Aj vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd nie je a ani nemôže byť súdom skutkovým, t. j. jeho úlohou nie je nahrádzať činnosť všeobecných súdov, považuje napadnuté rozhodnutie krajského súdu za ústavne akceptovateľné. Navyše princíp subsidiarity zahŕňa okrem iného aj zásadu minimalizácie zásahov ústavného súdu do právoplatných rozhodnutí iných orgánov verejnej moci, ktorým sa vo svojej rozhodovacej

činnosti dôsledne riadi (napr. IV. ÚS 303/04, I. ÚS 55/2011, IV. ÚS 567/2012). Ústavný súd v nadväznosti poukazuje tiež na to, že obsahom označeného základného práva nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (II. ÚS 218/02, resp. I. ÚS 3/97).

Vzhľadom na to, že ústavný súd zhodnotil právne závery krajského súdu ako správne, nezistil relevantnú súvislosť medzi napadnutým uznesením krajského súdu a základným právom sťažovateľa a jeho maloletého syna na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ani ich právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, sťažnosť v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

2.2 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 19 ods. 2 a čl. 41 ods. 1 a 4 ústavy a čl. 8 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu

Podľa čl. 41 ods. 1 ústavy manželstvo je jedinečný zväzok medzi mužom a ženou. Slovenská republika manželstvo všestranne chráni a napomáha jeho dobru. Manželstvo, rodičovstvo a rodina sú pod ochranou zákona. Zaručuje sa osobitná ochrana detí a mladistvých.

Podľa čl. 41 ods. 4 ústavy starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Práva rodičov možno obmedziť a maloleté deti možno od rodičov odlúčiť proti vôli rodičov len rozhodnutím súdu na základe zákona.

Podľa čl. 19 ods. 2 ústavy každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

Podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlika a korešpondencie. Podľa odseku 2 štátny orgán nemôže do výkonu tohto práva zasahovať okrem prípadov, keď je to v súlade so zákonom

a nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, verejnej bezpečnosti, hospodárskeho blahobytu krajiny, predchádzania nepokojom a zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky alebo ochrany práv a slobôd iných.

Sťažovatelia v odôvodnení svojej sťažnosti vo vzťahu k namietanému porušeniu uvedených práv garantovaných ústavou a dohovorom neuviedli žiadne relevantné dôvody. Ústavný súd preto považuje túto námietku za neopodstatnenú a konštatuje, že už prima facie nie je daná príčinná súvislosť medzi týmito označenými právami sťažovateľov a napadnutým uznesením krajského súdu, respektíve postupom, ktorý mu predchádzal. Ústavný súd preto sťažnosť aj v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa už ďalšími návrhmi sťažovateľov nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. novembra 2014